

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-1262-7/2023. számú ügyben,
rendőrségi panaszeljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-387/2021.)

Előadó: dr. Lukácsi Dániel Csaba

Érintett szerv(ek): Budapesti Rendőr-főkapitányság kerületi
Rendőrkapitányság

2023.

Az eljárás megindítása

() sz. alatti lakos, a továbbiakban: panaszos) panaszt terjesztett elő a vele szemben 2021. március 30-án fogantatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdésekor „pofátlannak” nevezte őt.

Tekintettel arra, hogy a beadványban megfogalmazott sérelmek felvetik a panaszos alapvető jogainak sérelmét, továbbá figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. §-ának (1) bekezdésében, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdés f) pontja és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra, vizsgálatot indítottam.

A panaszos sérelmezte, hogy a „szabálysértési előadó” nem megfelelően intézkedett, e sérelem vizsgálata ugyanakkor nem tárgya az Rtv. 92. §-a szerinti panasz eljárásnak.

Az érintett alapvető jogok

- Az emberi méltósághoz való jog [Alaptörvény II. és III. cikk]
- A törvény előtti egyenlőség, az egyenlő bánásmód követelménye [Alaptörvény XV. cikk]
- A tisztességes hatósági eljáráshoz való alapvető jog [Alaptörvény XXIV. cikk]

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény [a továbbiakban: Ajbt.]
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény [a továbbiakban: Rtv.]
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat]

A tényállás megállapításai

1. A panaszbeadvány

A panasz szerint a panaszossal szemben intézkedő rendőr az intézkedés megkezdésekor „pofátlannak” nevezte a panaszost.

2. A rendőrség álláspontja

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

a) *A Budapesti Rendőr-főkapitányság — kerületi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) vezetőjének tájékoztató levele a következő információkat tartalmazza:*

Az intézkedő rendőrök a panaszost 2021. március 30-án 13 óra 56 perckor vonták intézkedés alá, mivel a panaszos az általa vezetett személygépkocsival az *O B* parkolójából úgy fordult ki a *S: útra*, hogy a záróvonalat átlépte.

A panaszossal szembeni intézkedés jogalapja az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése volt, az intézkedés célja a panaszos által elkövetett szabálysértés szankcionálása volt.

Az intézkedő rendőr jelentésében leírta, hogy az intézkedés kezdetekor megjegyezte, hogy két rendőr jelenlétében hogy lehet ilyen pofátlanul megfordulni, ha továbbhaladt volna pár métert a panaszos, akkor szabályosan meg tudott volna fordulni. A rendőr állítása szerint a pofátlan jelző nem a panaszos személyének szólt, hanem annak a járművezetői magatartásnak, amelyet a panaszos tanúsított.

Az intézkedő rendőr szóbeli meghallgatása során elmondta, hogy a panaszossal végig megfelelő hangnemben kommunikált.

b) *Az intézkedést rögzítő 202010330-12533 számú videófelvételen hallható, ahogy az intézkedő rendőr a következőket mondja: „ilyen pofátlanul”.*

c) *A Rendőrkapitányság által megküldött egyéb dokumentumok a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől eltekintek.*

A vizsgálat megállapításai

1. *A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdésekor „pofátlanul” nevezte őt.*

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint az intézkedő rendőr az intézkedés kezdetekor megjegyezte, hogy két rendőr jelenlétében, hogy lehet ilyen pofátlanul megfordulni. Az intézkedő rendőr elismerte, hogy használta a „pofátlanul” kifejezést, amely a rendelkezésekre álló videófelvételen is hallható.

A panasz ezen eleme kapcsán felhívom a figyelmet az Rtv. 2. §-ában foglaltakra. Szükségesnek tartom kiemelni továbbá a Rendőri Hivatás Etikai Kódexét (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt mástól sem tűri el”. A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős”.

Indokoltnak tartom felidézni a korábbi Független Rendészeti Panasztestület 64/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalásában foglaltakat: *A „rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő*

szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve”.

A fentieknek megfelelően az állam kényszerhatalma nevében eljáró rendőrök bármilyen olyan kommunikációs megnyilvánulása, amely lealacsonyító, megalázó jellegű, alapvető jogot sért.

A „pofátlanul” egy udvariatlan és durva kifejezés. Bár a sérelmezett kifejezés minden esetben méltatlan a rendőri hivatáshoz, kontextusfüggő, hogy mindez mennyiben okoz alapvető joggal összefüggő visszásságot. Kiemelendő, hogy – a rendelkezésre álló dokumentumok és felvételek alapján – az intézkedő rendőr nem a panaszos személyét minősítette a sérelmes kifejezéssel, hanem a megvalósított cselekményt. Mindez kardinális jelentőségű szempont, ugyanis – álláspontom szerint – elsősorban a közvetlenül az érintett személyét érintő sértő, támadó, illetve megalázó közlések okoznak alapjogsérelmet. Természetesen a rendőri kommunikáció olyan esetekben is okozhat komoly visszásságot, amely nem tartalmaz közvetlenül az érintett személye ellen irányuló kifejezést, mégis összességében értékelve lealacsonyító, megalázó hatású. Ennek azonban egzakt mércéje nincs, mindig esetről-esetre mérlegelendő a visszásság mértéke.

Megítélésem szerint az intézkedő rendőr sem konkrétan, sem összességében nem a panaszos személyét minősítette, így nem sértette a panaszos emberi méltóságát. Fontos ugyanakkor, hogy a rendőri hivatáshoz méltatlan kifejezések használata minden esetben magában hordozza az alapjogsérellem okozásának közvetlen veszélyét.

Intézkedési javaslataim az országos rendőrfőkapitány részére

Az alapvető jogokkal összefüggő visszásságok jövőbeni megelőzése érdekében – az Ajbt. 31. §-a (1) bekezdésének és az Rtv. 92. §-a (1) bekezdésének megfelelően – **felkérem az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjét a következőkre:**

A rendőri hivatással **nem fér össze az udvariatlan és durva kifejezések használata.** Ahogy arra korábban a Testület is felhívta már a figyelmet, az intézkedő rendőrtől **„más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el”.**

Budapest, 2023. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos